

Scenariusz zajęć z matematyki w I klasie Liceum Ogólnokształcącego

„Funkcja kwadratowa niejedno ma imię... Postać iloczynowa funkcji kwadratowej”

Opracowanie: Anna Borawska

Czas trwania zajęć: jedna jednostka lekcyjna (45 minut)

Powiązanie z wcześniejszą wiedzą

Uczniowie przypominają, że na poprzednich lekcjach poznali funkcję kwadratową w postaci ogólnej i kanonicznej (zapisanie przykładu na tablicy). Nauczyciel informuje, że nie są to jedyne postacie, w jakich można zaprezentować funkcję kwadratową.

Cele lekcji

Uczeń:

- dokonuje rozkładu funkcji kwadratowej na czynniki liniowe,
- zna pojęcie pierwiastków trójmianu kwadratowego,
- umie sprowadzać postać ogólną funkcji do iloczynowej i na odwrót.

Cele sformułowane w języku ucznia

Na dzisiejszej lekcji dowiesz się, jak przedstawić funkcję kwadratową w postaci iloczynowej. Będziesz umiał podać pierwiastki funkcji kwadratowej.

Jak sprawdzę, czy cel został osiągnięty

Na zakończenie zajęć nauczyciel prosi o dokończenie zdań:

- „Z dzisiejszej lekcji zapamiętam...”,
- „Zaskoczyło mnie...”,
- „Na dzisiejszej lekcji podobało mi się/nie podobało mi się...”.

Czego nauczyciel będzie oczekiwał i wymagał od uczniów? Na co będzie zwracał uwagę? („NaCoBeZu”)

Nauczyciel informuje uczniów: po dzisiejszej i poprzednich lekcjach będziesz umiał przekształcać i prezentować funkcję kwadratową w różnych postaciach, zidentyfikować daną postać funkcji kwadratowej, nazwać ją, obliczyć deltę, przedstawić liczbę pierwiastków (o ile istnieją).

Kluczowe pytania dla uczniów

Ile imion (postaci) może mieć funkcja kwadratowa?

Formy pracy: indywidualna, zbiorowa.

Środki dydaktyczne

- podręcznik „MATeMATyka. Część 1. Podręcznik dla szkół ponadgimnazjalnych. Zakres podstawowy”, Wojciech Babiański, Lech Chańko, Joanna Czarnowska, Grzegorz Janocha, Nowa Era 2012,
- zeszyt,
- karta pracy (załącznik),
- tablica.

Metody operacyjne

- wiodąca: ćwiczenia uczniowskie,
- wspomagające: wykład, praca z tekstem zawartym w podręczniku, praca w grupach.

Zamierzona struktura lekcji

Kolejne etapy	Proponowany przebieg lekcji	Czas (przykładowy)
I faza wprowadzająca	<p>Nauczyciel:</p> <ul style="list-style-type: none"> • sprawdza obecność i pracę domową, • prosi o przypomnienie wiadomości z poprzedniej lekcji (postać ogólna i kanoniczna funkcji kwadratowej, wykres funkcji kwadratowej), • ocenia przygotowanie uczniów, • pyta uczniów: „Czego jeszcze chcecie się dowiedzieć o funkcji kwadratowej?”, „W jaki sposób chcecie dziś pracować?”, • podaje temat lekcji. <p>Uczniowie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zapisują na tablicy wzór na postać ogólną i postać kanoniczną funkcji kwadratowej, • objaśniają użyte we wzorach oznaczenia, • szkicują wykres dowolnej funkcji kwadratowej z zaznaczeniem charakterystycznych punktów.	5 min

<p style="text-align: center;">II faza realizacyjna/wykładowa</p>	<p>Nauczyciel:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozdaje karty pracy, • wprowadza pojęcie postaci iloczynowej funkcji, • przedstawia wzór na postać iloczynową funkcji kwadratowej, w którym zaznacza czynniki liniowe, • na podstawie tabeli, znajdującej się w karcie pracy, omawia zapis tej samej funkcji w trzech postaciach wraz z podaniem czynników liniowych, • wyjaśnia jak przejść z postaci iloczynowej do ogólnej, • wprowadza pojęcie miejsca zerowego funkcji/pierwiastka równania kwadratowego, • pokazuje, w jaki sposób znaleźć miejsca zerowe funkcji zapisanej w postaci iloczynowej i ogólnej (odczyt miejsc zerowych w postaci iloczynowej, obliczanie miejsc zerowych ze wzorów w postaci ogólnej), • objaśnia, jak na podstawie wartości obliczonej delty przeprowadzić analizę występowania i liczby miejsc zerowych. <p>Uczniowie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • słuchają wykładu nauczyciela, • zapisują podane wzory, • analizują tabelę z karty pracy, • zadają pytania do przedstawionych treści. 	<p style="text-align: center;">10 min</p>
<p style="text-align: center;">III faza badanie</p>	<p>Uczniowie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • w parach analizują zadania znajdujące się w karcie pracy, • w parach dyskutują nad rozwiązaniem zadań z karty pracy, • wymieniają uwagi. <p>Nauczyciel:</p> <ul style="list-style-type: none"> • obserwuje pracę uczniów, • pomaga w rozwiązywaniu problemów. 	<p style="text-align: center;">5 min</p>
<p style="text-align: center;">IV faza przekształcanie</p>	<p>Uczniowie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozwiązują zadania na podstawie informacji zebranych w fazie badania, • w miarę możliwości przedstawiają różne możliwości rozwiązania zadań, • oceniają różne sposoby rozwiązania zadań, • wybierają ich zdaniem najlepszy sposób rozwiązania zadania, • argumentują swój wybór. <p>Nauczyciel:</p> <ul style="list-style-type: none"> • obserwuje pracę uczniów, • odpowiada na pytania uczniów. 	<p style="text-align: center;">10 min</p>
<p style="text-align: center;">V faza prezentacja</p>	<p>Uczniowie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wybrani uczniowie prezentują rozwiązania na tablicy, • pozostali uczniowie porównują sposoby rozwiązania zadań i wyniki ze swoimi, • pozostali uczniowie zgłaszają uwagi w przypadku rozbieżności między ich rozwiązaniami a tymi prezentowanymi na tablicy, • oceniają rozwiązania swoje i pozostałych uczniów. <p>Nauczyciel:</p> <ul style="list-style-type: none"> • obserwuje sposób prezentacji, • komentuje oraz ocenia prezentowane rozwiązania. 	<p style="text-align: center;">10 min</p>

VI faza podsumowująca	Uczniowie: <ul style="list-style-type: none"> • uświadamiają sobie czego się nauczyli, • wyciągają wnioski do dalszej pracy, • dokonują samooceny. Nauczyciel: <ul style="list-style-type: none"> • wyraża swoją opinię na temat przebiegu lekcji i zaangażowania uczniów, • ocenia pracę uczniów podczas lekcji, • zadaje pracę domową.	5 min
--------------------------	--	-------

Załącznik – Karta pracy

KARTA PRACY UCZNI

Imię i nazwisko.....

Funkcja kwadratowa niejedno ma imię... Postać iloczynowa funkcji kwadratowej.

Zadanie 1.

Podaj pierwiastki trójmianu kwadratowego.
Przedstaw trójmian w postaci ogólnej.

α) $y = -\frac{1}{3}(x + 3)(x - 9)$

β) $y = (x + 3)(x - 30)$

γ) $y = 4x(x + 6)$

δ) $y = (x + 1)(x + 1 - \sqrt{2})$

Zadanie 2.

Podaj liczbę miejsc zerowych trójmianu kwadratowego.
Przedstaw trójmian kwadratowy w postaci iloczynowej (o ile istnieje).

α) $y = -4x^2 - x + 3$

β) $y = 2x^2 - 3x + 4$

γ) $y = 5x^2 - 3x$

δ) $y = 9x^2 + 6x + 1$

Zadanie 3.

Uzupełnij tabelę.

Postać ogólna	Postać kanoniczna	Postać iloczynowa	Czynniki liniowe
		$y = \left(x + \frac{1}{3}\right)\left(x - \frac{1}{3}\right)$	
	$y = 4\left(x + \frac{1}{2}\right)^2$		
$y = x^2 - 5x - 14$			
	$y = 2x^2 + 6$		